

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 26P/203/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6418204350
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Medved
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2018:6418204350.1

Uznesenie

Okresný súd Žiar nad Hronom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa : C. E., nar. X.X.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, dieťa matky P. E. rod. D., nar. X.X.XXXX, trvale bytom I. Y. XXX/XX, T. a otca S. E., nar. X.X.XXXX, trvale bytom T., mal. bytom ako matka, o návrhu starých rodičov C. D., nar. X.X.XXXX a I. D., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom J. cesta XXX/X, T., na zverenie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti a nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Nariaďuje toto neodkladné opatrenie :

I. Súd dočasne zveruje mal. C. E., nar. X.X.XXXX do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti C. D., nar. X.X.XXXX a I. D., nar. XX.XX.XXXX, ktorí sú oprávnení a p o v i n í vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia s tým, že právo zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok majú iba v bežných veciach.

II. Matka je p o v i n n á platiť výživné na mal. C. E., nar. X.X.XXXX, vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne, vždy do každého 20-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica.

III. Otec je p o v i n n ý platiť výživné na mal. C. E., nar. X.X.XXXX, vo výške 80,-Eur mesačne, vždy do každého 20-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica.

IV. V prevyšujúcej časti návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamieta.

o d ô v o d n e n i e :

1.

Navrhovatelia - starí rodičia mal. dieťaťa C. E., nar. X.X.XXXX podali na tunajšom súde dňa 11.10.2018 návrh na začatie konania o zverení mal. dieťaťa do ich náhradnej osobnej starostlivosti a určenie výživného zo strany rodičov. Zároveň navrhli, aby súd maloletého zveril do NOS neodkladným opatrením. V návrhu uviedli, že matka dieťaťa je od roku 2009 liečená v Psychiatrickej nemocnici Prof. C. v T., s diagnózou reziduálna schizofrénia. Rozsudkom OS Žiar nad Hronom č.k. 12Ps/5/2015-116 zo dňa 12.10.2017 právoplatným dňa 22.12.2017 bola matka obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, pričom navrhovateľka C. D. jej bola ustanovená za opatrovníčku. Rozhodnutím BBSK, útvar sociálnych služieb z 19.3.2018 bolo rozhodnuté, že je odkázaná na sociálnu službu poskytovanú v špecializovanom zariadení, stupeň odkázanosti VI. Matka s maloletým býva v prenajatom byte na Ul. I. Y. XXX/XX, T.. Vzhľadom k diagnóze sa nevie o maloletého syna plnohodnotne postarať a potrebuje pomoc blízkej rodiny, ktorú však odmieta. Dochádza z jej strany k agresívnym prejavom, verbálnym i fyzickým útokom. Za posledné roky bola niekoľkokrát hospitalizovaná v PN Prof. C. v T.. Po prepustení z hospitalizácie nie je schopná samostatne sa starať o domácnosť, mal. dieťa, užívať lieky a navštevovať psychiatra, čo

vyúsťuje do čoraz častejších hospitalizácií s nutnosťou privolania RZP a polície. Aj v súčasnosti je matka opäť hospitalizovaná v PN v Kremnici. Otec o maloletého dlhodobo neprejavoval záujem. Mal. C. tento školský rok končí povinnú školskú dochádzku a ďalej má študovať vo Zvolene. Vzhľadom na uvedené navrhujú rozhodnúť v zmysle svojho návrhu a zo strany otca určiť výživné vo výške 250,-Eur mesačne.

2.

Uznesením sp. zn. 26P/203/2018 zo dňa 12.10.2018 súd maloletému dieťaťu pre konanie ustanovil kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom.

3.

Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP"), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 325 ods. 2 písm. d/ CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

Podľa § 366 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len "CMP"), neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 331 ods. 1 CSP, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Podľa § 45 ods. 1 až 8 Zákona o rodine (ďalej len "ZR"), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Podľa § 46 ods. 1 ZR, maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom.

Podľa § 62 ods. 3 ZR, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

4.

Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z citovaných ustanovení zákona. Po posúdení návrhu navrhovateľov dospel k záveru, že tento je dôvodný a v danom prípade sú splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Zákon v zásade rozlišuje dve skupiny neodkladných opatrení, a to opatrenia, ktorých účelom je bezodkladná úprava pomerov procesných strán (účastníkov konania) alebo opatrenia, ktoré majú zaistiť výkon súdneho rozhodnutia ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Na to, aby súd nariadiť neodkladné opatrenie, musí byť potreba úpravy pomerov účastníkov naliehavá. Okolnosťami odôvodňujúcimi naliehavosť takejto úpravy v obdobných veciach sú najmä skutočnosti svedčiacie o ohrození či narušení riadnej výchovy, zdravého psychického, fyzického vývinu či výživy maloletého dieťaťa, ktoré by vyžadovali okamžitý zásah.

5.

Súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 13C 178/09 zo dňa 9.9.2009 právoplatným dňa 17.9.2009 bolo rozvedené manželstvo rodičov mal. C. E., nar. X.X.XXXX, ktorý bol na základe schválenej dohody rodičov (okrem neho i mal. E., nar. XX.X.XXXX a V., nar. X.XX.XXXX) zverený na čas po rozvedení do osobnej starostlivosti matky, ktorá je tiež oprávnená mal. dieťa zastupovať ako aj spravovať jeho majetok v bežných veciach. Otec sa zaviazal platiť na mal. C. výživné vo výške 80,-Eur mesačne, splatné vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Rozsudkom OS Žiar nad Hronom č.k. 12Ps/5/2015-116 zo dňa 12.10.2017 právoplatným dňa 22.12.2017 bola matke P. E. obmedzená spôsobilosť na právne úkony, pričom za opatrovníčku jej bola ustanovená jej matka - navrhovateľka C. D., nar. X.X.XXXX. Podľa správy z prešetrenia pomerov ÚPSVaR Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom zo dňa 16.10.2018 mal súd preukázané, že dňa 19.9.2018 sa dostavil na úrad p. K. D., ktorý je bratom matky mal. C.. Uviedol, že by chcel pomôcť sestre, ktorá má vážne zdravotné problémy a odmieta užívať lieky. So starostlivosťou s maloletým jej veľmi výrazne vypomáhajú jej rodičia, ktorí si vnuka chcú dať zveriť do ich náhradnej osobnej starostlivosti. Na základe uvedeného zrealizovali sociálne šetrenie v domácnosti matky a v domácnosti starých rodičov. Bolo zistené, že matka žije v spoločnej domácnosti s mal. C., a to v 4-izbovom byte, ktorý je podľa vyjadrenia matky v jej vlastníctve. Uviedla, že má úspory z jej predchádzajúcich zamestnaní a príležitostne pracuje ako účtovníčka. Poberá invalidný dôchodok. Byt je plne zariadený, udržiavaný v čistote. Matka spolupracovala a na všetky otázky odpovedala. Ku svojmu zdravotnému stavu uviedla, že je zdravá, liečila sa na leukémiu a navštevovala psychiatra MUDr. G.. V súčasnosti žiadne lieky neužíva, cíti sa dobre a jej ošetrovateľom je MUDr. E. v T.. Následne bol realizovaný rozhovor s maloletým C., ktorý uviedol, že väčšina informácií, ktoré poskytla matka nie sú pravdivé (dlhodobo nepracuje, nemá úspory, nie je to jej byt, netrpela leukémiou, nie je zdravá a má užívať psychiatrické lieky). Matka si neuvedomuje, že je chorá, myslí si, že je plne zdravá. Uviedol, že matka nemá peniaze, rozpráva sa sama so sebou, je veľmi náladová až agresívna, rodičov a bratov odmieta vidieť. Matka udržiava domácnosť v poriadku, varí, perie s jeho pomocou. Nákupy nerealizuje, potraviny zabezpečujú rodičia matky. V závere sa vyjadril, že by chcel byť zverený starým rodičom do náhradnej osobnej starostlivosti na tento čas. Mal. C. chodí do 9. ročníka na ZŠ v T.. Do budúcnosti by chcel študovať elektrotechnickú školu v Banskej Bystrici. S otcom je v kontakte cez sociálne siete. Rodičia matky C. D. a I. D. obývajú poschodový rodinný dom s dvorom a záhradou. Dom je podpivničený a zároveň sa dá prejsť z prízemí do samostatnej prístavenej časti domu. Dom je v ich vlastníctve a pozostáva z prízemí, kde je obývací izba s kuchyňou a na poschodí sú tri samostatné izby a sociálne zariadenie. V domácnosti žijú len oni dvaja. Obaja sú na starobnom dôchodku, starý otec poberá dôchodok vo výške 417,-Eur mesačne a stará matka vo výške 344,-Eur mesačne. Náklady spojené s bývaním predstavujú sumu 82,-Eur elektrina, 11,-Eur voda. Otec matky informoval, že byt, ktorý užíva dcéra s vnukom je v jeho osobnom vlastníctve a hradí aj všetky výdavky v súvislosti s bytom. Náklady spojené s bytom predstavujú sumu 175,-Eur hypotéka, nájom 200,-Eur, elektrina 30,-Eur, plyn v sume 16,-Eur/štvrtročne. Starí rodičia uviedli, že dcéra má diagnostikovanú paranoidnú schizofréniu a je v starostlivosti psychiatra MUDr. G.. Základné samoobslužné činnosti a bežné aktivity v rámci udržiavania domácnosti s pomocou syna zvláda. Otec maloletého o syna vážny záujem neprejavuje, výživné platí. Dňa 4.10.2018 umiestnili matku dieťaťa P. E. na psychiatrii do T. z dôvodu zlého psychického stavu (halucinácie, vidiny) a neužívania liekov. Tiež tomu predchádzali dva incidenty, jeden z nich bol, že matka na ulici vynadala vulgárne až agresívne triednej učiteľke mal. C.. Druhým incidentom bolo, že v deň umiestnenia matky, sa pýtala svojho syna, že prečo celú noc behal okolo jej postele s nožikom v ruke, čo nebola pravda. Mal. C. bol z tejto situácie vystrašený. Podľa odôvodnenia rozsudku 12Ps/5/2015-116 v bode 4/ sa znalec C.. G. E. vyjadril o duševnom stave p. E., že nie je spôsobilá samostatnej starostlivosti o nepĺnoleté vlastné ani cudzie deti. Starí rodičia dlhodobo zabezpečujú starostlivosť o vnuka (poplatky v rámci školy, lekára) a bežnú starostlivosť. Vzhľadom na zistené skutočnosti kolízny opatrovník odporučil vyhovieť návrhu starých rodičov.

6.

Z charakteru navrhovaného neodkladného opatrenia vyplýva, že ide o procesný inštitút, ktorého účelom je dočasne upraviť pomery účastníkov. Pred jeho nariadením preto nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Súd nerozhoduje na základe "štandardného" dokazovania, ale vychádza z osvedčenia práv účastníkov a z osvedčenia porušenia týchto práv. Osvedčovanie opodstatnenosti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa uskutočňuje najmä formou predloženia dôkazov pri podávaní návrhu. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov

zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia pravdepodobné.

7.

Navrhovatelia sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhajú predbežnej úpravy právnych pomerov účastníkov vo vzťahu k zabezpečeniu náhradnej osobnej starostlivosti o mal. dieťa, nakoľko rodičia P. E., nar. X.X.XXXX a S. E., nar. X.X.XXXX v súčasnosti nezabezpečujú sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, ktorá povinnosť rodičom vyplýva z ust. § 28 Zákona o rodine. Z doposiaľ osvedčených skutočností vyplýva, že navrhovatelia sú plne spôsobilí vykonávať osobnú starostlivosť o mal. vnuka C. a majú vytvorené i priaznivé bytové podmienky. Z návrhu a pripojených listinných dôkazov je zrejmé, že matka v súčasnosti nedokáže zabezpečiť osobnú starostlivosť ani ďalšie potreby mal. dieťaťa z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu a otec doposiaľ neprejavoval záujem prevziať si mal. syna do svojej starostlivosti. Navrhovatelia podľa súdu osvedčili potrebu dočasnej úpravy pomerov nariadením neodkladného opatrenia, a to za účelom vytvorenia bezpečného a stabilného výchovného prostredia u mal. dieťaťa. S poukazom na uvedené skutočnosti súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel. Súd ešte dodáva, že výška minimálneho výživného v zmysle vyššie citovaného ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine predstavuje v súčasnosti sumu 28,08,-Eur mesačne. Súd určil neodkladným opatrením výživné zo strany matky v minimálnej sume, nakoľko táto je podľa vyžiadanej lustrácie Sociálnej poisťovne iba poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 314,70,-Eur a iné príjmy zrejme nemá. Otec je evidovaný ako samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá platí odvody sociálneho poistenia z minimálneho vymeriavacieho základu. Doposiaľ mal súdom stanovenú vyživovaciu povinnosť vo výške 80,-Eur, ktorú si plnil v zmysle rozsudku sp. zn. 13C 178/09 k rukám matky. Preto súd takúto výšku výživného ponechal i pri rozhodnutí o dočasnom zverení mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti. K rozhodnutiu o výživnom bude potrebné vykonať ďalšie dokazovanie v rámci konania o návrhu vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Žiar nad Hronom na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP - ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - (§ 363 CSP).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMSP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.